

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 353/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Z. B., B., a mal. A. B., B., zastúpenej matkou Ing. Z. B., oboch zastúpených advokátkou JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie záležitosti bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 103/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Z. B. a mal. A. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2008 doručená sťažnosť Ing. Z. B., B., a mal. A. B., B., zastúpenej matkou Ing. Z. B. (ďalej len „sťažovateľky“), oboch zastúpených advokátkou JUDr. I. K., B. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľky namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 103/2008, ktoré sa týka návrhu na určenie otcovstva, úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a úhrady nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

Sťažovateľky v sťažnosti k návrhu podanému pôvodne 18. júla 2007 Okresnému súdu Bratislava V okrem iného uviedli:

«... Dňa 7. 11. 2007 bola na súde spísaná zápisnica o výsluchu označeného za otca, kedy odporca neuznal otcovstvo k maloletej a namietol miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava V. „z dôvodu, že maloletá býva v obvode Bratislava I, a ja mám bydlisko v obvode Okresného súdu Bratislava II.“ Dňa 20. 11. 2007 Okresný súd Bratislava V. oznámil právnej zástupkyňi sťažovateľky v 1. rade, že návrh bude postúpený z dôvodu miestnej nepríslušnosti na Okresný súd Bratislava III.

Po telefonickom zisťovaní sa právna zástupkyňa navrhovateľiek dozvedela, že spis bol zaslaný na Okresný súd Pezinok, pričom táto informácia bola sťažovateľkám zaslaná súdom až dňa 31. 3. 2008.

Sťažovateľky dňa 8. 2. 2008 písomne urgovali Okresný súd Pezinok o nariadenie pojednávania.

Okresný súd uznesením dňa 8. 4. 2008 konanie v časti výživného na matku dieťaťa a v časti úhrady nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom a zakúpením výbavičky pre dieťa vylúčil zo spisu na samostatné konanie.

Okresný súd uskutočnil prvé pojednávanie dňa 15. 5. 2008, na ktorom vypočul sťažovateľku v 1. rade a odporcu a odročil pojednávanie na neurčito s tým, že uložil obom účastníkom zaslať do spisu doklady preukazujúce osobné, zárobné a majetkové pomery napriek tomu, že nebolo ešte vykonané dokazovanie ohľadne určovania otcovstva, ani nebol ešte ustanovený znalec. Na tomto pojednávaní právna zástupkyňa sťažovateľiek opätovne žiadala súd o vykonanie analýzy DNA, čo žiadala pôvodne aj v samotnom návrhu.

Dňa 23. 5. 2008 sťažovateľka v 1. rade zaslala súdu doklady preukazujúce jej príjem a majetkové pomery.

Okresný súd uznesením dňa 29. 5. 2008 ustanovil znalca a uložil povinnosť odporcovi zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Znalčkyni uložil podať znalecký posudok do 30 dní od doručenia uznesenia.

Keďže znalčka nekonala, dňa 15. 8. 2008 podala sťažovateľka v 1. rade sťažnosť predsedníčke okresného súdu na prieťahy v konaní. Predsedníčka okresného súdu listom zo dňa 4. 9. 2008 oznámila, že „ustanovená znalčka nedodržala súdom stanovenú lehotu, avšak súd v objektívne primeranej lehote vykonal opatrenie na nápravu tejto situácie.“ Sťažnosť však konštatovala ako bezdôvodnú.

Dňa 10. 9. 2008 súd uznesením nariadil uctárni súdu, aby uhradil znalčkyni preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Do dnešného dňa sa odbery účastníkov konania neuskutočnili.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo Ing. Z. B. a maloletej A. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 103/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 103/2008 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. Ing. Z. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150.000,- Sk (slovom stopäťdesiatisíc), ktoré jej je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Maloletej A. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150.000,- Sk (slovom stopäťdesiatisíc), ktoré jej je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ing. Z. B. a maloletej A. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 13.464,- Sk (slovom trinásťtisícštyristošesťdesiatštyri), ktorú je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. I. K. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd sa osobitne zamerá na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľiek, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť

zbytočných prierahov, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03).

Ústavný súd pri posudzovaní sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tiež vychádzal z toho, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov“ (II. ÚS 63/05).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (či v zmysle čl. 6 dohovoru), návrh spravidla už pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 82/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vo veci sp. zn. 4 C 103/2008 zistil, že sťažovateľky namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní, ktoré sa týka určenia otcovstva k mal. A. B., úpravy práv a povinností rodičov k dieťaťu a určenia príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov slobodnej matke.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľiek ústavný súd zistil, že okresnému súdu bol spis sp. zn. 4 C 103/2008 postúpený Okresným súdom Bratislava V. Okresný súd potvrdil prijatie tejto veci 6. decembra 2007. Okresný súd vo veci priebežne konal, keď najprv uznesením z 8. apríla 2008 konanie v časti výživného na matku dieťaťa a úhrady nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom a zakúpením výbavičky pre dieťa vylúčil na samostatné konanie, a potom nariadil pojednávanie na 15. máj 2008, ktoré sa v tomto termíne aj uskutočnilo. Okresný súd ďalej uznesením z 29. mája 2008 ustanovil znalca.

Znalkyni bolo predmetné uznesenie doručené 3. júla 2008, t. j. že lehota na vypracovanie znaleckého posudku jej uplynula 4. augusta 2008. Zákonná sudkyňa 3. septembra 2008 urgovala posudok zo strany znalkyne pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Okresný súd 10. septembra 2008 nariadil učitárni, aby uhradila znalkyni preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Podľa názoru ústavného súdu, berúc do úvahy doterajšiu dĺžku konania, ako aj úkony, ktoré urobil okresný súd, sa jeho postup nevyznačuje takými obdobiami nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, ktoré by po posúdení všetkých okolností prípadu umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva sťažovateľiek zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť je dôvodom, ktorý nemožno odstrániť, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľiek uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

Ústavný súd nad rámec odôvodnenia uvádza, že pokiaľ by v budúcnosti v postupe všeobecného súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom v konaní, sťažovateľkám nič nebráni v tom, aby opätovne podali sťažnosť na porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008